

РЕШЕНИЕ

№ 569

гр. София , 31.05.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 4-ТИ ГРАЖДАНСКИ в публично заседание на десети май, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател:	Нели Куцкова
Членове:	Яна Вълдобрева Мария Яначкова

при участието на секретаря Росица Й. Вьонг
като разгледа докладваното от Яна Вълдобрева Въззивно гражданско дело № 20201000504129 по описа за 2020 година

Производството е по реда на чл.258-чл.273 от ГПК.

С решение № 260013 от 03.09.2020г., постановено по т.дело №5/2020г. на Врачанския окръжен съд, ТО, Застрахователно дружество „Армеец” АД е осъдено да плати на Г. Е. Д. сумата 20 000 лева-обезщетение за неимуществени вреди, причинени от смъртта на неговата баба Б. Д. А., загинала при ПТП на 22.02.2015г., ведно със законната лихва, считано от 23.02.2017г. до окончателното плащане, като искът е отхвърлен за разликата над присъдените 20 000 лева до претендираните 40 000 лева; ЗД „Армеец” АД е осъдено да плати по сметка на Окръжен съд-Враца държавна такса в размер 800 лева и разноски по делото в размер 250 лева, както и да плати на адв. Р.М. адвокатско възнаграждение по чл.38, ал.2 от ЗАДв в размер 1 356 лева с ДДС. С решението на ОС-Враца, Г. Е. Д. е осъден да плати на ЗД „Армеец” АД разноски по компенсация в размер 1 130 лева.

Въззивна жалба срещу решението в осъдителната му част е подадена от ЗД „Армеец” АД, чрез пълномощника юрк. С. П.. Жалбоподателят смята, че решението в обжалваната част е неправилно и необосновано, тъй като ангажираните по делото доказателства не установяват твърдяната трайна фактическа и особена, изключително силна емоционална връзка между ищеца и загиналата негова баба Б. А.. Сочи, че установените по делото отношение между ищеца и А., не сочат по никакъв начин наличието на предпоставките, посочени в ТР № 1/21.06.2018г. по тълк.дело № 1/2016г. на ОСГТНК на ВКС, а установената по делото емоционална близост между баба и внук, както и преживяванията на

ищеца след смъртта на баба му не притежават онази правна значимост, която да ги постави в категорията неимуществени вреди, подлежащи на възмездяване, по смисъла на цитираното тълкувателно решение. Излага съображения, че към датата на сключване на процесната застрахователна полица в прогнозния средностатистически брой на легитимираните да претендират обезщетение лица не са включени онези лица, посочени в ТР № 1/21.06.2018г. на ОСГТНК на ВКС. Предвид това сочи, че към датата на сключване на договора за застраховка ГО застрахователят обективно не е можел да предвиди подобен риск, нито за него е съществувало подобно задължение. Жалбоподателят смята, че с представения по делото застрахователен договор застрахователят не се е съгласявал и не носи риска от възникване на отговорността на застрахования за вреди към далечен кръг роднини, посочени в ТР на починало лице, чиято смърт застрахованият е причинил виновно.

На следващо място жалбоподателят сочи, че при определяне размера на обезщетението съдът е нарушил правилото на чл. 52 ЗЗД, както и неправилно е приел, че разпоредбата на § 96, ал.1 ПЗР на ЗИД на КЗ е неприложима. Предвид всичко изложено застрахователното дружество иска да бъде отменено решението в обжалваната част и вместо това да бъде постановено друго, с което предявеният иск бъде отхвърлен изцяло. Претендира и разноси за двете съдебни инстанции.

В срока по чл. 263, ал.1 КЗ от въззиваемия ищец Г. Е. Д., чрез пълномощника адв. Р.М., е постъпил отговор на въззивната жалба, с който същата се оспорва, като неоснователна. Изложени са подробни съображения за правилност и обоснованост на решението в обжалваната част.

Въззивната жалба е допустима-подадена е в предвидения в процесуалния закон срок от легитимирана страна в процеса против валидно и допустимо съдебно решение, подлежащо на въззивно обжалване, поради което следва да бъде разгледана по същество.

СОФИЙСКИЯТ АПЕЛАТИВЕН СЪД, 4 състав, след преценка на изложените от страните твърдения, доводи и възражения и на доказателствата по делото съобразно разпоредбата на чл.235 от ГПК, приема следното:

Врачанският окръжен съд е бил сезиран от Г. Е. Д. с искова молба, с която против ЗД „Армеец” АД са предявени иски с правно основание чл. 226 КЗ(отм.) и чл. 86 ЗЗД за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в размер 40 000 лева (допуснато в с.з. на 25.08.2020г. на основание чл.214, ал.1 от ГПК изменение на иска), причинени на ищеца от смъртта на баба му Б. Д. А., загинала при ПТП на 22.02.2015г., ведно със законната лихва, считано от датата на инцидента до окончателното плащане.

В исковата молба се твърди, че на 22.02.2015г. около 9,30 часа на пътя между гр.Плевен и с. Ясен е настъпило ПТП с участието на л.а „Опел Корса”, управляван от Б. Д. Д. и л.а. „Опел Вектра”, управляван от Е. С. К., вследствие на което пътувалата в л.а. „Опел Корса”-Б. Д. А. е загинала. Твърди се, че вината за настъпването на инцидента е на водача на л.а. Опел Вектра, който навлязъл в пътната лента на другия автомобил, при което настъпил удар между двете МПС. Соочи се, че с влязла в сила присъда, постановена по нохд №708/2016г. на Окръжен съд-Плевен водачът на л.а. Опел Вектра-Е. К. е признат за виновен и

осъден на лишаване от свобода.

Ищецът твърди, че загиналата Б. А. е негова баба по бащина линия. Сочи, че баба му и дядо му А. А. били семейство повече от 50 години и имали 4 деца, сред които Е. Д.- баща на ищеца, който починал през 1993г. Твърди, че след смъртта на баща му, грижите за ищеца били поети от баба му и дядо му; че те го отгледали и го възпитали в общо домакинство като свое дете. Твърди също, че отношенията между него и баба му били основани на силна обич, доверие и уважение, че двамата си помагали и били изключително привързани един към друг; че помежду им съществувала дълбока емоционална и духовна връзка; че загиналата гледала внука си като свое собствено дете и го обгрижвала постоянно, била силно привързана към него, подпомагала го с каквото може, обичала да прекарва времето си с него, споделяла всеки важен момент от живота му, като привързаността между двамата надхвърляла обичайната такава между баба и внук. Ищецът сочи, че много обичал баба си, разчитал на нея, подкрепяли се взаимно и двамата живеели в разбирателство.

В исковата молба се твърди, че ищецът изключително тежко понесъл новината за смъртта на баба си и не може да преживее болката от внезапната загуба; че след смъртта ѝ настъпили промени в емоционалното му и психическо състояние-станал напрегнат, затворил се в себе си, отказвал да общува със семейството и с приятелите си; не можел да спи и изпитвал непрестанно безпокойство, често плачел за нея и с мъка си спомнял времето, прекарано заедно. Твърди се, че ритъмът на живот на ищеца е изцяло подчинен на скръбта от голямата загуба, моралните му страдания са огромни и ще го съпътстват през целия му живот.

Ищецът твърди, че към 22.02.2015г. за л.а. Опел Вектра е имало валидно сключена застраховка ГО с ответното застрахователно дружество - полица №11115000457474 с валидност до 31.01.2016г. Предвид това смята, че следва да бъде ангажирана отговорността на ответника и същият да бъде осъден да му заплати претендираното обезщетение за неимуществени вреди.

В срока за отговор на исковата молба ответникът ЗД „Армеец” АД оспорва иска по основание и размер. Ответникът не оспорва наличието на валидно застрахователно правоотношение към датата на инцидента, но оспорва твърдението, че вина за настъпването му има застрахования при него водач на л.а. Опел Вектра. Ответникът оспорва наличието на причинна връзка между смъртта на Б. А. и настъпилите за ищеца неимуществени вреди, както и оспорва материално-правната легитимация на ищеца да получи претендираното обезщетение за неимуществени вреди. Оспорва твърденията за наличие на дълбока и трайна емоционална връзка между ищеца и неговата баба, както и твърденията за сериозни като интензитет и продължителност болки и страдания от смъртта на Б. А., причинени на ищеца. Прави евентуално възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на загиналата, без да излага конкретни твърдения в какво се изразява приносът ѝ. Прави и възражение за погасяване по давност на акцесорния иск за присъждане на лихви върху претендираното обезщетение. Смята, че искът е силно завишен по размер.

Софийският апелативен съд, като обсъди доводите на страните и събраните

по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност съобразно разпоредбата на чл.235 от ГПК, намира за установено от фактическа страна следното:

Страните не спорят, че на 22.02.2015г. около 9,30 часа на път №ПВН 1151, км 9+800, в близост до моста на река Вит, е настъпило ПТП между л.а. „Опел Вектра” с рег. № *****, управляван от Е. С. К. и л.а. „Опел Корса” с рег. № *****, управляван от Б. Д. Д., при което загинала пътувалата в л.а. „Опел Корса” - Б. Д. А..

Пред въззивния съд страните не спорят, че Б. Д. А. е баба по бащина линия на ищеца-майка на баща му Е. А. Д., починал на 20.02.1993г. (удостоверение за наследници изх.№ 111481 от 25.10.2018г. на община Искър, Плевенска област).

Представена в първоинстанционното производство е присъда от 16.01.2017г., постановено по нохд № 798/2016г. на ОС-Плевен, с която Е. С. К. е признат за виновен в това, че на 22.02.2015г. на път №ПВН 1151, км 9+800, в близост до моста на река Вит, движейки се в посока с.Ясен, обл.Плевен, при управление на л.а. Опел Вектра с рег.№***** е нарушил правилата за движение по пътищата - чл.20, ал.1 и чл.21, ал.1 от ЗДВП и по непредпазливост е причинил смъртта на две лица, сред които Б. Д. А. от гр.Искър, обл.Плевен. Присъдата е влязла в сила 02.07.2018г.

По делото е допусната и приета съдебно-психологическа експертиза, изготвена от вещото лице Е. Г.-психолог. В заключението си експертът Г. подробно е обяснила значението на понятията остра стресова реакция, психична травма, усложнена реакция на скръб и посттравматично стресово разстройство. След извършеното комплексно психологическо изследване (психодиагностична беседа, въпросници/тестове за установяване наличие и ниво на тревожност и депресивност, на остра стресова реакция и посттравматично стресово разстройство) вещото лице е установило, че в резултат от преживяната травма от внезапната и неестествена смърт на баба си в психичния живот на ищеца, от момента на травматичното събитие до сега, са настъпили трайни промени, които оформят сложна картина от негативни емоционални преживявания и телесни /физиологични/ смущения, характерни за острата стресова реакция и посттравматичното стресово разстройство, с отражение върху цялостното му функциониране. В заключението е обяснено, че вестта за смъртта на баба му е предизвикала у ищеца остра стресова реакция, която е усложнена, поради това, че ищецът в ранна детска възраст е загубил баща си също при катастрофа; че новината го заварва в чужбина и не може да се прости с баба си; че е съществувала сигурна привързаност в детството между внука и баба му, която представлява силна връзка на обич със специален човек. Уточнено е, че острата стресова реакция при усложняващата репозиция е преминала в ПТСР, като ищецът не е възстановил обичайното си ниво на личностно и социално функциониране и макар симптомите на посттравматично стресово разстройство да не са с такава острота както преди пет години, при ищеца те са налице и понастоящем и са в хронична форма, поради липсата на психотерапевтична подкрепа от една страна, а от друга поради народопсихологията, според която при подобна загуба мъжете „трябва да се стегнат” и „да продължат напред”. Уточнено е, че ПТСР може да бъде повлияно положително с добра психотерапевтична

намеса и с подкрепата на значимия социален кръг.

В откритото съдебно заседание пред ВрОС психологът Г. е обяснила, че независимо, че от смъртта на Б. А. са минали пет години, при ищеца се проявяват спонтанни връщания към преживяната загуба и нарушения на съня. Посочила е, че в живота си ищецът за втори път губи близък човек (баща му също е загинал при катастрофа) и това още повече усложнява състоянието му. Отново е уточнила, че за общото психично състояние на ищеца влияние имат и други странични фактори- работил е дълги години в чужбина, в момента е без работа и не е в добро здравословно състояние, като е обяснила, че не е в състояние да разграничи колко процента от проблемите в психичното здраве на ищеца се дължат на загубата на баба му и колко на останалите неблагоприятни обстоятелства в живота му.

За установяване на търпените от ищеца болки и страдания и техния интензитет по делото са събрани и гласни доказателства.

Свидетелката М. К. М., майка на ищеца, твърди, че синът ѝ прекарал детството си в дома на баба си и дядо си в с. Пелово, където живеели тя и съпругът ѝ-баща на ищеца, повече от 10 години. Сочил, че ищецът бил първият внук в семейството и бабата се грижела за него. Твърди, че след като семейството се преместило в с. Горна Кремена, синът ѝ продължил да ходи при баба си, която много обичал и се виждал често с нея- в месеца 1-2 пъти. Свидетелката сочи, че когато синът ѝ станала на 28 години заминал да работи Гърция, където постоянно пребивавал и поддържал връзка с баба си по телефона. Твърди, че ищецът научил за смъртта на баба си, когато бил в Гърция и приел много тежко новината-започнал да плаче, защото след загубата на бащата баба му била всичко за него. Смята, че ищецът страдал и заради това, че не отишъл на погребението на баба си-разстроил се, затворил в себе си и започнал „да посяга към чашката”. Твърди, че от три месеца синът ѝ е в България и още страда за баба си-станал избухлив, често се нервирал, карал се с членовете на своето семейство и продължавал да посяга към чашката. Поддържа, че преди смъртта на баба си синът ѝ бил трудолюбив и отговорен човек и нямал проблеми с алкохола. Свидетелката обяснява, че бащата на ищеца загинал също при катастрофа на същата дата и след неговата смърт отношенията между ищеца и бабата станали по-близки. Твърди, че преди смъртта на баба си синът ѝ не употребявал алкохол и смята, че злоупотребата с алкохола и здравословните му проблеми в момента-болки в стомаха, косопад, проблемите със зъбите, се дължат на смъртта на баба му. Свидетелката уточнява, че след смъртта на съпруга си, именно тя поела грижите за децата им, като Б. имала още двама внуци от дъщеря си, но помагала на свидетелката в отглеждането на нейните деца.

Свидетелката Ц. Г. Ф.- съпруга на ищеца, твърди, са семейни от 22 години, като когато се запознала с него 2-3 години преди да се оженят и тогава той живеел в с. Горна Кремена. Сочил, че баба му живеела в с. Пелово и той я посещавал, а и тя идвала да ги види. Сочил, че понякога не се виждали с месеци до половин година, но тя го търсела по телефона. Твърди, че отношенията между бабата и внука били добри. Твърди, че преди 12 години, тя, съпругът ѝ и децата им заминали за Гърция, където работели и в този период не са се връщали в България, но ищецът че чувал поне два пъти в месеца по телефона с баба си. Спомня си, че съпругът ѝ разбрал по телефона за смъртта на Б. А. и приел новината тежко, но нямал възможност да отиде на погребението. Сочил, че след

това той се затворил в себе си и започнал да посяга към алкохола, докато преди това пиел много рядко; започнал да се страхува за близките си – за майка си, за сестра си, и особено за децата си, когато някой от тях трябвало да пътува. Свидетелката смята, че ищецът не може да преживее загубата на баба си, но не споделя с нея, а с майка си. Сочи, че когато си „пийне“ започвал да говори с децата си за баба си и започвал да плаче. Твърди, че ѝ е споделял, че иска да живее около при баба си и да си купи къща там.

По делото няма спор, че към 22.02.2015г. за л.а. Опел Вектра” с рег. № ***** е имало валидно сключен застраховка ГО с ответното застрахователно дружество.

При така установените факти, Софийският апелативен съд, 4 състав, прави следните изводи:

Съвкупният анализ на обсъдените доказателства води до категоричния извод, че по делото е безспорно установено виновното и противоправно поведение на застрахования в ответното дружество водач Е. С. К., както и причинната връзка между това поведение и смъртта на Б. А.-баба на ищеца. Съществуващото към 22.02.2015г.-датата на ПТП валидно правоотношение по задължителна застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилистите между виновния водач и ЗД „Армеец” АД е основание за ангажиране на отговорността на застрахователното дружество - ответник по реда на чл. 226, ал. 1 КЗ (отм.).

Неоснователно е направеното пред въззивния съд оплакване от жалбоподателя ответник, че поради сключване на застрахователния договор преди приемане на ТР №1/21.06.2018г. по тълк. дело № 1/2016г. на ОСНГТК на ВКС, с което е разширен кръга от лица, легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от смърт на близък, разясненията, дадени в ТР са неприложими към конкретния правен спор още повече, че към датата на сключване на договора за застраховка за ответника не било обективно възможно да предвиди настъпването и на този риск.

Следва да бъде посочено, че със застрахователния договор по задължителна застраховка ГО застрахователят се задължава да покрие в границите на определената в договора застрахователна сума отговорността на застрахования за причинени от него на трети лица имуществени и неимуществени вреди, включително и такива, настъпили от смърт на близък. Застрахователят дължи обезщетение за всички вреди, които са в пряка причинна връзка с настъпилото застрахователно събитие, само когато застрахованият е отговорен спрямо увреденото лице, т. е. отговорността на застрахователя е функционално обусловена от отговорността на прекия причинител. Действително с Тълкувателно решение № 1/21.06.2018 г. по тълк.дело № 1/2016г. на ОСНГТК на ВКС на РБ се изостави досегашната практика на ограничаване на кръга на лицата с право на обезщетение за неимуществени вреди, в случай на смърт на близък. С него обаче не се даде неограничена възможност за присъждане на обезщетения за неимуществени вреди винаги и на всички близки на починалия, които страдат от смъртта. Тълкувателните решения на ВКС служат за уеднаквяване на съдебната практика с оглед гарантиране на еднаквото и правилно приложение на закона спрямо всички. Конкретното ТР №1/21.06.2018г. по тълк.дело № 1/2016г. на

ОСГТНК на ВКС е прието с цел синхронизиране на националното законодателство с правото на ЕС в областта на задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, както и с практиката на Съда на ЕС и на Съда по правата на човека, признаваща право на обезщетения за неимуществени вреди в полза на по-широк от определения с постановления № 4/1961 г., № 5/1969 г. и № 2/1984 г. на Пленума на ВС кръг от правоимащи при условие, че тези лица действително са претърпели вреди от чуждо противоправно поведение. С решение № 170/17.09.2018г., по гр.д.№ 2382/2017 г. на IV ГО на ВКС, е прието, че доколкото законът не е предвидил начален момент на действие на Тълкувателните решения, постановените по реда на чл. 124 от действащия Закон за съдебната власт, респ. по чл. 84, ал. 1, т. 2 ЗСВ (отм.), както и на тълкувателните ППВС по чл. 58, т. 1 и т. 2 във вр. с чл. 59 ЗУС (отм.) - задължителни за органите на съдебната и на изпълнителната власт и др. несъмнено е, че според общото правило за прилагане на съдебните актове, съдилищата не могат да се позоват на тях преди същите да са постановени и обявени по предвидения за това ред. Тези тълкувателни актове на върховната съдебна инстанция, обаче, не съществуват самостоятелно, тъй като с тях нито се създава ново правило, нито се дава абстрактно или теоретично тълкуване на закона, а се извършва общо тълкуване на конкретна правна норма, по повод прилагането на която е възникнала противоречива или неправилна съдебна практика и се цели единствено осигуряване еднаквото и точно прилагане на закона от съдилищата. Следователно тълкувателните актове са приложими само във връзка с прилагането на правна норма, изясняването на чийто действителен смисъл и съдържание е бил предмет на извършваното тълкуване. Затова, когато се касае до първоначално приети тълкувателни ППВС и Тълкувателни решения, те имат обратно действие. Това означава, че даденото с тях тълкуване важи от момента, в който правната норма е влязла в сила, т.е. счита се, че тя още тогава е имала съдържанието, което впоследствие е било посочено в съответния тълкувателен акт.

Следващият спорен по делото въпрос, очертан от оплакванията във въззивната жалба на ЗД „Армеец“ АД - за активната материалноправна легитимация на внук да претендира и получи обезщетение за неимуществени вреди от причинена при деликт смърт на негова баба/негов дядо е разрешен по задължителен за съдилищата начин с Тълкувателното решение № 1/2016 г. от 21.06.2018 г. по тълк. д. № 1/2016 г. на ОСНГТК на ВКС. ТР е прието и обявено преди образуване на конкретното дело и формираната с него съдебна практика е не само приложима, но и задължителна за разрешаването на конкретния правен спор.

Мотивите към ТР разкриват ясно идеята, от която се е ръководило общото събрание на съдиите от трите колегии на ВКС при разширяване на кръга на лицата с право на обезщетение - да се признае по изключение активна легитимация на други лица, извън най-близките (по смисъла на двете постановления на Пленума на ВС от 1961 г. и 1969г.), в частност на бабите/дядовците и внуците, за получаване на обезщетение за неимуществени вреди, когато поради конкретни житейски ситуации и обстоятелства те са създали с починалия особено близка духовна и емоционална връзка, отличаваща се по съдържание от традиционно съществуващите връзки между баби/дядовци и

внуци, и интензитетът и продължителността на търпените от тях болки и страдания по повод загубата на близкия човек надвишават тези, които е нормално да се понасят в случай на смърт на баба/дядо и внук. Житейските ситуации и обстоятелства, придаващи на определена родствена връзка характеристиката на изключителна, не могат да бъдат изброени изчерпателно, но като примерни ситуации за възникване на такава връзка могат да се посочат продължителното отглеждане и възпитание на внук от баба/дядо по причина на заболяване, смърт, дезинтересиране от детето или работа на родителя/ родителите в чужбина (решение № 92/17.11.2020 т. по т. д. № 1275/2019 г. на ВКС, II ТО), трайно полагане на грижи за бабата/дядото от внука, вместо от неговите родители. Независимо от спецификата на отношенията, присъждането на обезщетение в полза на баба/дядо или внук е обусловено от провеждането на пълно и главно доказване на критериите, възприети в тълкувателното решение по тълк. д. № 1/2016 г. на ОСНГТК на ВКС - наличие на особено близка духовна и емоционална връзка с починалия, обосноваваща основание да се направи изключение от правилото за определяне кръга на правоимащите съобразно постановления № 4/1961 г. и № 5/1969 г. на Пленума на ВС, и проявление на неимуществени вреди в правната сфера на претендиращия обезщетение, чийто интензитет и продължителност надхвърлят нормално присъщите за отношенията между баби/дядовци и внуци морални болки и страдания.

Съобразявайки разясненията на цитираното ТР, САС не споделя извода на първоинстанционния съд, че между ищеца и неговата баба по бащина линия е съществувала особено силна връзка, отличаваща се по съдържание от традиционно съществуващите връзки между баба/дядо и внук и че поради това ищецът е понесъл морални болки и страдания, по-интензивни и продължителни от нормалните за тези отношения. Подобен извод не би могъл да се направи от събраните по делото гласни доказателства-показанията на свидетелите М. и Ф.-съответно майка и съпруга на ищеца, още повече, като се отчете обстоятелството, че двете свидетелки са от най-близкия кръг на ищеца. САС отчита установените безпротиворечиво по делото факти, че към датата на ПТП ищецът е бил на 41 години, имал е собствено семейство, 12 години преди инцидента е живял в друга държава, майка му е била заедно с него и семейството му в Гърция, както и това, че в този период само се чувал с баба си по телефона.

Споделеното от майката на ищеца - свидетелката М., че ищецът прекарал детството си в дома на баба си и дядо си; че бабата се грижела за внука си, включително след смъртта на бащата на ищеца, като помагала за отглеждането на детето; че след като семейството на свидетелката се преместило в друго населено място, ищецът посещавал баба си и двамата се чували по телефона; че след като ищецът заминал за Гърция продължил да се чува с баба си по телефона, както и че изживял много тежко новината за неочакваната ѝ смърт, не позволява да се направи преценка за изключителна близост между ищеца и загиналата му баба, по смисъла на разясненията, дадени в ТР№1/2016г., а сочи на нормални за българската традиция духовна и емоционална близост между бабите/дядовците и внуците, характеризираща се с взаимна обич, привързаност, морална подкрепа и признателност.

Другата свидетелка-Ф.-съпруга на ищеца, няма преки впечатления от детството на съпруга си-от кого е бил отгледан и възпитан, а показанията ѝ, че

ищецът поддържал връзка с баба си, като я посещавал спорадично, а след като семейството заминало за Гърция, се чувал по телефона с нея, също не водят до извод за изключителност на връзката между баба и внук. При положение, че майката на ищеца е жива, установено е по делото, че тя основно е полагала грижи за неговото отглеждане и възпитание, докато е бил дете, включително и след смъртта на съпруга си, че двамата-майка и син са в отлични – много близки отношения, не може да се приеме, че бабата на ищеца-Б. А. е била най-близкият му човек, нито да се приеме, че ищецът е нямал други близки, които да се грижат за него, да го обичат и да го подкрепят, както в детството му, така и сега.

САС е на мнение, че свидетелските показания не установяват и понасянето на морални вреди и страдания, надхвърлящи болките и страданията, които традиционно би изпитал всеки внук от внезапната и най-вече насилствена смърт на баба си или дядо си.

За да направи този извод, САС съобразява, освен свидетелските показания, и обсъденото заключение на съдебно психологическата експертиза, изготвено от психолога Г., която квалифицира преживяното от ищеца при и след смъртта на баба му, като остра стресова реакция, усложнена заради други фактори и обстоятелства в живота на Г.Д. и преминала в ПТСР в хронична форма, заради липсата на психотерапевтична подкрепа. Съобразявайки обстоятелството, че нито ищецът, нито близките му са потърсили психологична помощ, както и обясненията на вещото лице Г., дадени в откритото съдебно заседание пред ВрОС, САС е на мнение, че преживените от ищеца страдания са свързани с характеристиките на личността му и с неблагоприятните обстоятелства в живота му, преди и след смъртта на Б. А., а не с психично разстройство. Тези страдания се характеризират с типичните етапи в динамиката на скръб при загуба на близък - неприемане на случилото се, потъване в тъгата с липса на желание за общуване с близки, затваряне в себе си, често връщане на спомени. Безспорно всяка загуба-очаквана или неочаквана, на близък човек има стресогенно въздействие и е нормално ищецът да е скърбял от смъртта на баба си. Отделно от това, САС не може да не съобрази и изложеното от психолога Г., че за общото психично състояние на ищеца влияние са оказали и други странични фактори-в детството си загубил баща си отново при катастрофа, продължително време работил в чужбина, в момента е без работа, не е в добро здравословно състояние, както и заявеното от Г., че е невъзможно да бъде разграничено каква част от проблемите в психичното здраве на ищеца се дължи на загубата на баба му и каква на останалите неблагоприятни обстоятелства в живота му.

По делото безспорно се установи, че ищецът е изпитвал болки, страдания и продължаваща тъга от смъртта на баба си, но въззивният съд е на мнение, че същите не са от вида на тези, които подлежат на репарирание по изключение. Обстоятелството, че Б. А. се е грижила за внука си, помагала е на майка му при отглеждането му, че баба и внук са продължили да общуват след като семейството на ищеца се преместило да живее в друго село, а в следствие и в Гърция, действително илюстрира положителната емоционална връзка, обич и привързаност, но не и отношения, заместващи отношенията на ищеца с най-близките от тесния семеен кръг – родители, съпруг, деца. Този извод не отрича наличието на страдание от загубата, което безспорно съществува у всеки любящ баба си внук, но то не покрива критериите, които обосновават отговорността на

застрахователя и наличието на неговата пасивна материално-правна легитимация по предявения иск на плоскостта на дадените по задължителен начин (чл. 130, ал. 2 ЗСВ) разяснения в ТР № 1/2018 г. по т. д. № 1/2016 г. на ОСНГТК на ВКС.

Предвид това, САС намира, че предявеният иск за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди, причинени от смъртта на бабата на ищеца, загинала при ПТП е неоснователен и като такъв следва да бъде отхвърлен.

Изводите на въззивната инстанция не съвпадат с изводите на първоинстанционния съд, поради което решението на ВрОС следва да бъде отменено в обжалваната част и вместо това да се постанови друго, с което исковите на Г. Е. Д. с правно основание чл. 226 КЗ(отм.) и чл. 86 ЗЗД, предявени против ЗД „Армеец” АД да бъдат отхвърлени, като неоснователни и на застрахователното дружество се присъдят разноски за двете съдебни инстанции: сумата 350 лева за юрисконсултско възнаграждение в производството пред ВрОС и сумата 400 лева за държавна такса за въззивното производство и 350 лева за юрисконсултско възнаграждение за производството пред САС.

Така мотивиран, Софийският апелативен съд, 4 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 260013 от 03.09.2020г., постановено по т.дело №5/2020г. на Врачанския окръжен съд, ТО, с което Застрахователно дружество „Армеец” АД е осъдено да плати на Г. Е. Д. сумата 20 000 лева-обезщетение за неимуществени вреди, причинени от смъртта на неговата баба Б. Д. А., загинала при ПТП на 22.02.2015г., ведно със законната лихва, считано от 23.02.2017г. до окончателното плащане и вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ иска на Г. Е. Д. с правно основание чл. 226 КЗ(отм.), предявен против ЗД „Армеец” АД за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в размер 20 000 лева, причинени от смъртта на неговата баба Б. Д. А., загинала при ПТП на 22.02.2015г., ведно със законната лихва, считано от 23.02.2017г. до окончателното плащане.

ОСЪЖДА Г. Е. Д. да плати на ЗД „Армеец” АД разноски за двете съдебни инстанции в общ размер **1 100 лева**, от които по 350 лева за юрисконсултско възнаграждение за първоинстанционното и въззивното производство и 400 лева за платената държавна такса за производството пред САС.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД при предпоставките на чл.280 от ГПК в едномесечен срок от връчването.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____